

## BİRİNCİ BÖLÜM

### KARAR

**Başvuru Numarası : 2013/6140**

**Karar Tarihi : 5/11/2014**

**Başkan** : Serruh KALELİ  
**Üyeler** : Nuri NECİPOĞLU  
Hicabi DURSUN  
Erdal TERCAN  
Hasan Tahsin GÖKCAN  
**Raportör** : Bahadır YALÇINÖZ  
**Başvurucu** : Abdurrehman URAY  
**Vekili** : Av. Halil İbrahim ÖZDEMİR

#### I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu adına vekil tarafından, tapu verilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerinde tanımlanan mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiği ileri sürülmüş, tazminata karar verilmesi talebinde bulunulmuştur.

#### II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 6/8/2013 tarihinde Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. İdari yönden yapılan ön incelemede başvurunun Komisyona sunulmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca, 18/2/2014 tarihinde başvurunun karara bağlanması için Bölüm kararı alınması gerekli görüldüğünden, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanınca 10/4/2014 tarihinde kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular ile başvurunun bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına gönderilmiş, Adalet Bakanlığınca görüş sunulmayacağı bildirilmiştir.

#### III. OLAY VE OLGULAR

##### A. Olaylar

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, Ankara ili Keçiören ilçesi Kanuni Mahallesi imarın 30309 ada 10 parsel sayılı taşınmazı üzerine 1980 yılında gecekonduyu yapmıştır.

8. Başvurucu, gecekondusu için tapu tahsisi belgesi düzenlendiğinden bahisle tahsis belgesinin tapuya çevrilmesi talebinde bulunmuş, ancak Defterdarlık tarafından gecekondunun ilk yapım tarihinde mülkiyeti özel şahıslara ait kadastro parselinde bulunduğu gerekçesiyle 4/3/1999 tarihli işlem ile talep reddedilmiştir.

9. Başvurucunun 13/2/2001 tarihli dilekçesi ile Ankara 28. Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tescil davası Mahkemenin 23/5/2001 tarih ve E.2001/121, K.2001/286 sayılı kararıyla davada idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle reddedilmiş, bu karar Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 3/12/2001 tarih ve E.2001/8168, K.2001/8417 sayılı kararıyla onanmıştır.

10. Başvurucu bu karar üzerine gecekondusu için tapu verilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle Ankara 9. İdare Mahkemesinde dava açmış, Mahkeme 26/12/2002 tarih ve E.2002/90, K.2002/1824 sayılı kararı ile davayı reddetmiş, bu karar Danıştay Altıncı Dairesinin 9/3/2005 tarih ve E.2003/4913, K.2005/1385 sayılı kararı ile bozulmuştur.

11. Ankara 9. İdare Mahkemesi bozma kararına uymuş ve 9/4/2008 tarihli kararı ile gecekondunun bulunduğu yerde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermiş, 16/12/2008 tarihli bilirkişi raporunun Mahkemeye sunulmasından sonra 28/1/2009 tarih ve E.2005/1785, K.2009/171 sayılı kararı ile davayı yeniden reddetmiştir.

12. Başvurucu tarafından bu karar temyiz edilmiş, Danıştay Ondördüncü Dairesi 5/3/2011 tarih ve E.2011/5447, K.2012/1409 sayılı kararı ile Mahkeme kararını onamıştır.

13. Bu karara karşı yapılan karar düzeltme başvurusu da aynı Dairenin 12/6/2013 tarih ve E.2012/5172, K.2013/4918 sayılı kararı ile reddedilerek Mahkeme kararı kesinleşmiş, karar başvuru vekiline 17/7/2013 tarihinde tebliğ edilmiştir.

14. Başvurucu vekili tarafından 6/8/2013 tarihinde bireysel başvuru yapılmıştır.

15. Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesince elektronik ortamda elde edilen nüfus kayıt örneğine göre başvuru tarihinde vefat ettiği anlaşılmaktadır.

## **B. İlgili Hukuk**

16. 24/2/1984 tarih ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un 10. maddesinin (a) bendi şöyledir:

*"Bu Kanun hükümlerine göre hazine, belediye, il özel idaresine ait veya Vakıflar Genel Müdürlüğünün idare ettiği arsa veya araziler üzerinde, gecekondu sahiplerince yapılmış yapılar, 12 nci madde hükümlerine göre tespit ettirildikten sonra, kayıt maliki kamu kuruluşunca bu yer hak sahibine tahsis edilir ve bu tahsisin yapıldığı tapu sicilinin beyanlar hanesinde gösterilerek ilgisine "Tapu Tahsis Belgesi" verilir.*

*Tapu tahsis belgesi, ıslah imar planı veya kadastro planları yapıldıktan sonra hak sahiplerine verilecek tapuya esas teşkil eder.*

*(Ek : 18/5/1987 - 3366/4 md.) Ancak ıslah imar planı veya kadastro planları ile belirlenen alanlarda tapu tahsis belgesi yerine hak sahiplerine doğrudan tapuları verilebilir."*

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 5/11/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 6/8/2013 tarih ve 2013/6140 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

### A. Başvurucunun İddiaları

18. Başvurucu vekili, özel şahısların taşınmazı üzerine gecekondunun yapılmadığını, gecekondunun özel mülkiyete konu olamayacak taşlık alanda olduğunu, gecekondun için tapu tahsis belgesi verildiğini, başka bir yargı kararında bitişik parselin hazineye ait taşınmaz olduğunu tespit edildiğini, yargılananın yaklaşık 12 yıl sürdüğünü belirterek Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerinde tanımlanan hakların ihlal edildiğini ileri sürmüştü, tazminata karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

### B. Değerlendirme

19. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

*“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.”*

20. 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un “Bireysel başvuru hakkı” kenar başlıklı 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

*“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.”*

21. 6216 sayılı Kanun'un “Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar” kenar başlıklı 46. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

*“Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.”*

22. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü ve 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiğini iddia eden herkese Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapma hakkı tanınmıştır. Dolayısıyla medeni haklara sahip gerçek ve tüzel kişiler bireysel başvuru yönünden dava ehliyetine sahiptir (B. No: 2012/22, 25/12/2012, § 24.).

23. 6216 sayılı Kanun'un “Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar” başlıklı 46. maddesinde kimlerin bireysel başvuru yapabileceği sayılmış olup, anılan maddenin (1) numaralı fıkrasına göre; bir kişinin Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmesi için üç temel ön koşulun birlikte bulunması gerekmektedir. Bu önkoşullar, başvuruya konu edilen ve ihlale yol açtığı ileri sürülen kamu gücü eylem veya işleminden ya da ihmalden dolayı, başvurunun “güncel bir hakkının ihlal edilmesi”, bu ihalden dolayı kişinin “kişisel olarak” ve “doğrudan” etkilenmiş olması ve bunların sonucunda başvurunun kendisinin “mağdur” olduğunu ileri sürmesi gerekir (B. No: 2013/1977, 9/1/2014, § 42).

24. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 34. maddesinde yer alan "mağdur" kelimesi ile ihtilaf konusu eylem ya da ihmalden doğrudan etkilenen kişinin kast edildiğini belirtmiş (*Brumarescu/Romanya* [BD], B. No: 28342/95, 28/10/1999, § 50), hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda mağdurluk durumunun ortadan kalkması nedeniyle hukuken bir başkasının ölen kişi adına bireysel başvuruda bulunamayacağına karar vermiştir (*Davut Kaya, Zöhre Polat/Türkiye*, B. No: 2794/05-40345/05, 21/10/2008).

25. 2/11/2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Doğum ve ölüm" başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

*"Kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ve ölümlle sona erer."*

26. 11/1/2011 tarih ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "Ölüm, ehliyetsizlik ve diğer durumlar" başlıklı 43. maddesi şöyledir:

*"Hukuki işlemde doğan temsil yetkisi, aksi taraflarca kararlaştırılmadıkça veya işin özelliğinden anlaşılmadıkça, temsil olunanın veya temsilcinin ölümü, gaipliğine karar verilmesi, fiil ehliyetini kaybetmesi veya iflas etmesi durumlarında sona erer."*

*Bu hüküm, bir tüzel kişiliğin sona ermesi durumunda da uygulanır.*

*Tarafların karşılıklı kişisel hakları saklıdır."*

27. Aynı Kanun'un "Ölüm, ehliyetin kaybedilmesi ve iflas" başlıklı 513. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

*"Sözleşmeden veya işin niteliğinden aksi anlaşılmadıkça sözleşme, vekilin veya vekâlet verenin ölümü, ehliyetini kaybetmesi ya da iflası ile kendiliğinden sona ermiş olur."*

28. 4721 sayılı Kanun'un 28. maddesine göre gerçek kişiler hakkında sağ doğmakla başlayan kişilik ölümle sona ermekte olup, ölüm ile kişiliği sona erenler için artık hak ve fiil ehliyetine sahip olduklarından söz etmeye olanak bulunmamaktadır. 6098 sayılı Kanun'un anılan hükümlerinden anlaşıldığı üzere ise hukuki işlemde doğan vekâlet veren ile vekil arasında temsil yetkisine dair sözleşme, aksi kararlaştırılmadıkça veya işin niteliğinden aksi anlaşılmadıkça taraflarının birinin ölümü, ehliyetini kaybetmesi veya iflası ile hiçbir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden son bulacaktır.

29. Başvuru konusu olayda, Ankara 9. İdare Mahkemesinde açılan davanın temyiz incelemesi sırasında 18/11/2011 tarihinde başvuru vefat etmiş, daha sonra Danıştay Ondördüncü Dairesinin karar düzeltme talebinin reddine ilişkin 12/6/2013 tarihli kararının başvuru vekiline tebliğinin ardından vekil tarafından anılan yargılamada başvuru Anayasa'nın 35. ve 36. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuru yapılmış, başvuru formunda başvuru öldüğü konusunda bir bilgiye yer verilmemiştir.

30. Kamu gücü tarafından hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda ölen kişi adına bir başkası tarafından bireysel başvuru yapma imkânı bulunmamaktadır.

31. Bu durumda, başvuru tarihinden önce vefat eden başvuru adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvuruda, başvuru güncel bir hakkının ihlal edildiği iddiasının değerlendirilmesi söz konusu olamayacaktır.

32. Açıklanan nedenlerle, bireysel başvurunun yapıldığı tarihten önce vefat eden başvurucu adına yapılan başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “kişi yönünden yetkisizlik” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

33. 6216 sayılı Kanun’un “Başvuru hakkının kötüye kullanılması” kenar başlıklı 51. maddesi şöyledir:

*“Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuru aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir.”*

34. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün “Bireysel başvuru formu ve ekleri” başlıklı 59. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

*“Başvurucuların, adreslerinde veya başvuruya ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik meydana geldiğinde bunu Mahkemeye bildirmeleri zorunludur.”*

35. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün “Başvuru hakkının kötüye kullanılması” başlıklı 83. maddesi şöyledir:

*“Başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında, ilgilinin ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.”*

36. İlgili düzenleme vasıtasıyla, genel hukuk teorisinde bir kamu düzeni kuralı olarak ele alınır ve genel olarak bir hakkın açıkça öngörüldüğü amaç dışında ve başkalarını zarara sokacak şekilde kullanılmasının hukuk düzenince himaye edilmeyeceğini ifade eden hakkın kötüye kullanılmasının, bireysel başvuru alanında özel olarak ele alındığı görülmektedir. Bu bağlamda bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve Mahkemenin başvuru gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların, başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi mümkündür (B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 28).

37. Bu kapsamda özellikle, Mahkemeyi yanıltmak amacıyla kasten gerçek olmayan maddi vakialara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, başvurunun değerlendirilmesi sürecinde vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında Mahkemenin bilgilendirilmemesi suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasının engellenmesi, medeni ve meşru eleştiri sınırları saklı kalmak kaydıyla bireysel başvuru amacıyla bağdaşmayacak surette hakaret, tehdit veya tahrik edici bir üslup kullanılması ile söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda, başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 29).

38. Somut başvuru açısından, avukat tarafından 18/11/2011 tarihinde vefat eden kişi adına başvuru yapıldığı, ancak 6/8/2013 tarihinde yapılan başvuruya ait formda kişinin vefatına ilişkin bir bilgiye yer verilmediği gibi başvuru sonuçlanana kadar da bir bildirimde bulunulmayarak Mahkemeyi yanıltıcı bir davranışın ortaya konulduğu anlaşılmaktadır.

39. Bu durumda Avukat Halil İbrahim Özdemir’in, Mahkemeyi yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle, 6216 sayılı Kanun’un 51. maddesi uyarınca taktiren net 2.000,00 TL disiplin para cezasıyla tecziyesine karar verilmesi gerekmiştir.

## V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun “*kişi yönünden yetkisizlik*” nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına,

C. 6216 sayılı Kanun’un 51. maddesi uyarınca Avukat Halil İbrahim Özdemir’e 2.000,00 TL disiplin para cezası verilmesine,

D. İlgisi nedeniyle kararın bir örneğinin Ankara Barosuna gönderilmesine,

5/11/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan  
Serruh KALELİ

Üye  
Nuri NECİPOĞLU

Üye  
Hicabi DURSUN

Üye  
Erdal TERCAN

Üye  
Hasan Tahsin GÖKCAN